

Kısmen Tahribi Veya Faaliyetten Alıkonulması Yurt Savunmasını Ve Ekonomisini Aksatacak Nitelikte Bulunan Stratejik Bir Yapıya Sahip Kamu Veya Özel Kuruluşlara İlişkin Tesislerin Etrafında Özel Güvenlik Bölgesi Kurulabileceği

T.C.

DANIŞTAY

10. Daire

Esas: 1994/950

Karar: 1997/6041

Tarih: 22.12.1997

ÖZET: Kısmen tahribi veya faaliyetten alıkonulması yurt savunmasını ve ekonomisini aksatacak nitelikte bulunan stratejik bir yapıya sahip kamu veya özel kuruluşlara ilişkin tesislerin etrafında 2565 s. Yasada ön görülen ölçüt ve usullere göre özel güvenlik bölgesi kurulabilir.

(2565 sayılı AYBGBK. m. 1, 3, 21, 33)

KARAR METNİ:

Davacı: ... Belediye Başkanlığı

Vekili : Av. ...

Davalı: Başbakanlık

İstemın Özeti: 6.4.1991 gün ve 91/1690 s. Bakanlar Kurulu kararının... Holding A.Ş. Genel Müdürlüğü... Kompleksine ait özel güvenlik bölgesi kurulmasına ve sınırlarının ilişik koordinat listeleri ile haritalarda gösterildiği gibi kabul edilmesine ait kısmının; özel güvenlik bölgesi olarak kabul edilen alanın şehir imar planında gecekondü önleme bölgesi olarak ayrılan kısmı da kapsadığı, parselasyon planlarının yapılarak hak sahiplerine tapu suretlerinin gönderildiği, mevzuatta ön görülen amaca aykırı davranıldığı, kararın Resmi Gazete'de yayınlanmadığı öne sürölerek iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti: Kararın Resmi Gazetede yayınlanmasının zorunlu olmadığı, gecekondü önleme bölgesinin özel güvenlik bölgesi içerisinde kalmadığı, kararın hukuka uygun olduğu belirtilerek davanın reddi gerektiği savunulmuştur.

D.Tetkik Hakimi: Hüseyin Özgün

Düşüncesi: ... Holding A.Ş. Genel Müdürlüğü ... Kompleksinin yurt ekonomisine ve yurt savunmasına katkısı ve önemi dikkate alınarak denizden ve karadan gelecek sabotaj olasılığına karşı özel güvenlik bölgesi oluşturulmasına ait hararın 2565 s. Kanun ve ilgili Yönetmeliğe uygun olarak alındığı anlaşıldığından, kanuni dayanaktan yoksun bulunan davanın reddi gerektiği düşünölmüştür.

Danıştay Savcısı: Sinan Yörükoğlu

Düşüncesi: Dava, özel güvenlik bölgesi kurulması ve sınırlarının ilişik koordinat listeleri ile haritalarda gösterildiği gibi kabul edilmesine ait Bakanlar Kurulunun 6.4.1991 tarih ve Di/1690 s. kararının eki listenin 7. sırasında yer alan kısmının iptali isteğiyle açılmıştır.

... A.Ş. ... tesislerinin yurt savunmasına ve yurt ekonomisine katkısı ve özel önemi göz önünde bulundurularak denizden ve karadan gelecek sabotaj ihtimaline karşı özel güvenlik bölgesi oluşturulmasında 2565 s. Kanunun 1/b maddesinde ön görülen amaca aykırı bir yön bulunmamaktadır. Ayrıca, bu konudaki Bakanlar Kurulu kararlarının yayınlanması gerektiği hususunda gerek 1322 s. gerekse 2565 s. Yasalarda bir hüküm yer almadığından davacının bu hususa yönelik iddiasında da isabet görülmemiştir.

Öte yandan, gerek gönderilen paftalardan gerekse Bayındırlık ve İskân Bakanlığının 29.3.1994 tarih ve 0741 s. yazısından imar planının çiziminde Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Yönetmeliğinin 22. maddesinin 3. bendinde ön görülen kısıtlamaların dikkate alındığı, özel güvenlik bölgesi olarak ayrılan alanda yalnızca yeşil alan ile spor ve sosyal-kültürel alanların bulunduğu, dolayısıyla özel güvenlik alanı belirlenmesine ait kararın imar planının uygulanmasını engelleyici bir yönünün olmadığı anlaşılmıştır.

Bu sebeplerle hukuki dayanaktan yoksun davanın reddi gerekeceği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onuncu Dairesince gereği düşünüldü: 6.4.1991 gün ve 91/1690 s. Bakanlar Kurulu Kararı'nın ... Holding A.Ş; Genel Müdürlüğü ... Kompleksine ait özel güvenlik bölgesi kurulmasına ve sınırlarının ilişik koordinat listeleri ile haritalarda gösterildiği gibi kabul edilmesine ait kısmının iptali istemiyle dava açılmıştır.

2565 s. Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu'nun 1. maddesinde yasanın amacının askeri yasak bölgeler yanında, yurt savunması veya yurt ekonomisine önemli ölçüde katkıda bulunan veya kısmen dahi tahripleri veya devamlı olarak ya da geçici bir zaman için faaliyetten alı konulmaları halinde milli güvenlik veya toplum hayatı bakımından olumsuz sonuçlar doğurabilecek kamu veya özel kuruluşlara ilişkin her türlü yer ve tesislerin etrafında güvenlik bölgesi kurulması kaldırılması ve gerektiğinde genişletilmesine ait esas ve yöntemlerin düzenlenmesi olduğu belirtildikten sonra, 3. maddesinde kamu ve özel kuruluşların çevresindeki özel güvenlik bölgelerinin Genelkurmay Başkanlığının lüzum göstermesi veya Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği'nin veya İçişleri Bakanlığının göstereceği lüzum üzerine Genel Kurmay Başkanlığının uygun görmesi kaydıyla Bakanlar Kurulunca kurulabileceği veya kaldırılabilceği, 21. maddesinde de bölge içerisindeki gerçek ve tüzel kişilere ilişkin malların kamulaştırılabileceği, güvenlik bölgelerinin dış sınırlarından itibaren en çok iki yüz metreye kadar olan saha dahilinde yangın ve patlama tehlikesi gösteren her türlü maddenin imalının, depolanmasının ve satış yerlerinin açılmasının yasaklanabileceği hükme bağlanmıştır.

Anılan yasanın 33. maddesi uyarınca düzenlenip 30 Nisan 1983 gün ve 18033 s. Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Askeri Yasak Bölgeler, ve Güvenlik Bölgeleri Yönetmeliğinde de, yasaya paralel düzenlemelere yer verildikten sonra, 22. maddesinde kamulaştırma yapılan güvenlik bölgelerine buradaki tesislerde görevli olanların izin verdiği kişilerden başkasının giremeyeceği ve oturamayacağı, 23. maddesinde kamulaştırma yapılan güvenlik bölgelerinin çevresinin arazide tel ve duvar gibi engellerle çevrileceği, kamulaştırma yapılmayan güvenlik bölgelerinin çevresinin arazide işaretlenmeyeceği ve bu bölgelerdeki kamulaştırma yapılmayan taşınmaz malların tapu kaydına, taşınmazın güvenlik bölgesi içerisinde olduğunun işletileceğinin ve taşınmaz mal sahiplerine gerekli tebligatın yapılacağı, varsa imar planlarında güvenlik bölgelerinin belirtileceği öngörülmüştür. Yönetmeliğin 24. maddesinde ayrıca kamulaştırılmayan mallardan yararlanma esasları da düzenlenerek, bu bölgeler içerisinde kalan ve kamulaştırılmayan malların maliklerinin ve sair Türk vatandaşlarının bölgede oturmalarının, zirai faaliyette bulunmalarının ve sanatlarını icra etmelerinin şerbet olduğu, bu malların yabancı uyruklu gerçek ve tüzel kişilere satılamayacağı, devredilemeyeceği ve kiralanamayacağı kurala bağlanmıştır.

Dava dosyasının incelenmesinde de söz konusu tesislerin hassas ve hasar bölgeleri içerisindeki yeri ve durumunun, bina ve tesislerin yapı tarzının, bölge ve civarın durumunun, işgal konusu ve kapasitesinin ayrı ayrı değerlendirilerek kısmen tahribi veya faaliyetten alıkonulmasının yurt savunmasını ve ekonomisini aksatacak nitelikte

stratejik bir yapıya sahip olduğunun düzenlenen belgeler ve yerleşim krokilerinin incelenerek belirlenmesinden sonra 2565 s. Kanun kapsamı içerisinde çevresinde özel güvenlik bölgesi kurulması gerektiği sonucuna varılarak, ancak özel güvenlik bölgesi içerisinde kalacak gerçek ve tüzel kişilere ilişkin malların kamulaştırılmasına gerek duyulmayarak, yalnızca yasada ön görülen parlayıcı ve patlayıcı maddelere ait kısıtlama yeterli görülerek koordinat listeleri ile haritalarda gösterildiği gibi özel güvenlik bölgesi kurulmasının kabul edildiği anlaşılmaktadır.

Bu duruma göre de söz konusu tesislerin yurt savunmasına ve yurt ekonomisine katkısı ve özel önemi dikkate alınarak gelebilecek saldırı ve sabotaj olasılığına karşı yalnızca kanunun 21. maddesinde ön görülen yangın ve patlama tehlikesi gösteren maddelerin, belirtilen mesafede imalinin, depolanmasının ve satışının yasaklanarak özel güvenlik bölgesi oluşturulmasına da 2565 s. Yasada ön görülen amaca ve belirlenen usullere aykırı bir yön görülmemektedir.

Öte yandan gerek 1322 s. Kanunların ve Nizamnamelerin Sureti Neşir ve İlanı ve Meriyet Tarihi Hakkında Kanunda, gerekse 2565 s. Yasada dava konusu Bakanlar Kurulu Kararı'nın yayımlanmasını zorunlu kılan bir hüküm bulunmadığından, davacının bu konuya yönelik iddialarının da hukuki dayanağı bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenle, hukuki dayanağı bulunmayan davanın reddine, 22.12.1997 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Kaynak: DKD. Sayı 96 s: 583

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA